SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1861. **Zondag 7 Julij** **No. 27.**

PARAMARIBO, den 6 Julij 1861.

Gisteren is met de mail verzonden ten behoeve der noodlijdenden bij den jongsten Watersnood in Nederland, de som van . . . . . ƒ 104,69.
vroegere remise voor nadere Collecten uit Nickerie 27.55
volgens vroegere opgave overgemaakt . . ƒ 9 398,89½

te zamen ƒ 9,531,04½

welk bedrag het cijfer vertegenwoordigt van de gezamenlijke bijdragen door deze kolonie geleverd, tot leniging der rampen door den watervloed in het moederland te weeg gebragt.

Blijkens de in deze week door ons ontvangen *Curaçaosche Couranten* was te Curaçao en onderhoorige eilanden Aruba en Bonaire, alsmede bij eenige te Coro gevestigde Nederlanders de som van ƒ 4,583,2½ tot dit doel ingezameld. Den 11 Junij zoude te Curaçao eene verloting ten behoeve der lijdenden van voorwerpen van dames toilet en handwerk plaats hebben.

Gisteren zijn alhier de gebruikelijke eerbewijzingen in acht genomen bij gelegenheid van de verjaardag van H. K. H. *Wilhelmina Frederika Anna Elizabeth Maria.*

Aan onzen hemel vertoont zich sedert eenige avonden eene groote prachtige komeet, die duidelijk met het ongewapende oog kan worden waargenomen. Zij beweegt zich snel in eene N. N. W. rigting in het sterrebeeld *de Groote Beer*; hare kern is helder zigtbaar en de waaijervormige staart strekt zich in eene bijna regte lijn over een' boog van 60 gr. tot bij het sterrebeeld *Hercules* uit.

De *Curaçaosche Courant* behelst het volgende:

Maandag den 29 April jl. is een aanvang gemaakt met het afbreken van de stadswallen en de bastions, beoosten en benoorden de Willemstad.

Reeds lang en wel door den Gouverneur van Raders en later door den Gouverneur Elsevier werden er pogingen aangewend bij de Hooge Regering in Nederland om de stadswallen en de bastions, welke de Willemstad ingesloten houden, te slechten, doch sonder gunstig gevolg. Aan den Gouverneur van Lansberge, die wederom daartoe aanzoek deed, werd eindelijk de toestemming verleend om zulks te doen, met bepaling echter dat het kosteloos voor het gouvernement moet geschieden, namelijk dat uit de afbraak en den verkoop van gronden tot het daarstellen van pak- en woonhuizen de kosten moeten gevonden worden. Het verblijf van den Gouverneur van Lansberge op dit eiland na de toestemming daartoe te hebben erlangd, was van korten duur en er werd daaraan geen gevolg gegeven. In den loop van het jongstverloopen jaar werd door de Heeren S. E. L. Maduro, A. J. Senior Jeudah Senior, J. & E. J. Henriquez en Amb. Caprilles, kooplieden en ingezetenen dezes eilands, concessie gevraagd, om op eigen kosten dit werk te ondernemen, een gedeelte van het Waaigat te dempen en aldaar woon- en pakhuizen te bouwen. De verzochte concessie werd hun onlangs verleend onder de volgende voorwaarden:

Dat zij het gedeelte van het Waaigat zullen dempen, beginnende van den oever achter het huis van den Heer A. J. Senior, staande op den Noordwestelijken hoek van de Heerenstraat in de Willemstad, tot aan het stuk grond, door het Gouvernement in der tijd aan den Heer P. Gorsira afgestaan.

Dat zij het gedeelte gronds, dat zich buiten de lijn uitstrekt, tot eene behoorlijke diepte zullen moeten uitgraven.

Dat zij langs de geheele uitgestrektheid van het gedempte gedeelte eene kade moeten aanleggen, welke zich doorloopende westwaarts benoorden het huis thans aan de Heeren Williams & Co. toebehoorende, zal uitstrekken en zich vereenigen met de thans bestaande kade aan den Waterkant, in dier voege dat er eene gemeenschap tusschen de Noordzijde van de Willemstad en den Waterkant zal worden daargesteld, die ten minste voor voetgangers ruim en gemakkelijk moet zijn.

Tot vergoeding hiervoor erlangen zij de afbraak en de steenen van de stadswallen en bastions en het door demping te verkrijgen terrein, benevens den grond langs de stad benoorden den weg naar Pietermaai tot aan het stuk gronds, door het gouvernement aan den Heer P. Gorsira afgestaan. Van dat afgestane stuk gronds worden echter afgetrokken de kade en straten, die bij het bouwen van huizen aangelegd zullen worden in de rigting door het Gouvernement te bepalen.

Het Gouvernement behoudt aan zich het stuk gronds ten Oosten naast het huis van den Heer A. J. Senior, ter grootte van 100 voeten, loopende van het Westen naar het Oosten. — Wijders nog het stuk gronds op het plan aangeteekend ter breedte en lengte nagenoeg van 60 ellen.

Het geheele werk zal moeten voleindigd zijn binnen den tijd van vijf jaren, op verbeurte eener boete van ƒ 10,000, — en van het afgestane terrein, voor zooverre dat het niet bebouwd is met goede heerenhuizen of ruime en geschikte pakhuizen.

Het slechten der stadswallen en de bastions is een zeer belangrijk werk en wel ten voordeele der kolonie. De Willemstad zal daardoor niet alleen een fraai aanzien verkrijgen, maar ook uitgelegd en uitgebreid worden. Al de huizen op de Prinsenstraat en aan de Oostzijde der stad, welke thans in een zeer vervallen toestand verkeeren, en weinig of geene waarde bezitten, zullen vernieuwd en weder opgebouwd worden en groote waarde verkrijgen. Aan de Noordzijde der stad zullen er nieuwe pakhuizen en heerenhuizen gebouwd worden, zoodat de Prinsenstraat, thans geheel niet in aanzien, een der voornaamste straten der Willemstad zal worden. Als het Waaigat behoorlijk uitgebaggerd wordt, zullen zelfs groote vaartuigen aan de kade, welke aan de Noordzijde der stad zal aangelegd worden, kunnen lossen en laden. Deze onderneming is vooral voor den handel van zeer groot belang.

Voor dat de ondernemers van dit groote en belangrijke werk eenig voordeel kunnen trekken, zullen er groote sommen gelds moeten uitgegeven en veel moeite besteed worden.

Het is onze welmeenende wensch dat hunne onderneming met den besten uitslag moge bekroond en hunne moeite en arbeid rijkelijk mogen beloond worden.

In het belang van den handel werden de stadswallen en de bastions daargesteld en in het belang van den handel worden zij thans geslecht. In welk jaar zij gebouwd zijn, kan men niet met eenige juistheid bepalen.

Den 29 Julij 1634 namen de Hollanders bezit van dit eiland en vonden er slechts het dorp *St. Anna* aan de haven, bewoond door den Spaanschen Gouverneur. In het werk van Dr. G. B. Bosch vindt men betreffende de Willemstad opgeteekend, dat na het verlies van Brazilie, verscheidene Hollandsche familien zich op Curaçao hebben nedergezet; dat de West-Indische Compagnie door dit verlies hare aandacht nog meer op dit eiland begon te vestigen, om eenen nog belangrijken handel met hetzelve aan te knoopen; dat weldra de handel van dit eiland zich had uitgestrekt langs een groot gedeelte der vaste kust van Zuid-Amerika, van de Orinoco tot de Magdalena; dat de woningen en pakhuizen, die men naast de fortres gebouwd had, zoo talrijk werden, dat men eenen muur om dezelve trok en dus eene stad het aanzijn gaf, die men naar den stadhouder van Nederland de Willemstad noemde.

In 1654 verloren de Hollanders al hunne bezittingen in Brazilie, welke door de Portugezen veroverd werden. De stadswallen zijn waarschijnlijk kort na deze gebeurtenis gebouwd en hebben dus een bestaan van twee volle eeuwen.

Men is gewoon bij het leggen van den eersten steen van publieke gebouwen, een geschrift in den muur te metselen, bevattende de namen des stichters van het gebouw, de dagteekening en jaartal en eenige bijzonderheden meer betreffende den bouw van hetzelve. Misschien zullen zoodanige aanteekeningen onder de eerste steenen van de bastions gevonden worden.

Uit een officieel legerberigt, gedagteekend St. Martha 13 Mei, blijkt dat op den 25n. April jl. wederom een hevig gevecht plaats had tusschen de troepen der Federalisten en die van het Centrale gouvernement, in de nabijheid van Bogota, waarin beide partijen groot verlies hebben geleden. Het gevecht heeft geduurd van 's morgens half 10 tot 6 ure 's avonds, en de troepen van het gouvernement werden naar hare legerplaatsen met groot verlies aan dooden, gekwetsten en krijgsgevangenen terug gedreven. De Federalisten verloren verscheidene officieren, onder anderen Generaal Gonsalez, de Kolonel Jimenes, Quintero, Sanchez, enz.

Den volgenden dag na het gevecht liet de opperbevelhebber der gouvernements troepen door een parlementair een voorstel doen om commissien te benoemen ten einde de dooden te begraven en de gekwetsten, die zich in de bosschen bevonden, te verzorgen. Het voorstel werd aangenomen. De opperbevelhebber der landmagt van het gouvernement had eene conferentie met den president der V. E. Staten van Nieuw Granada, om eene overeenkomst te treffen tot het vervoeren der gekwetsten van beide legers naar het nabij gelegene dorp Sobachoque om aldaar te worden verpleegd. Hij zou gedurende den wapenstilstand het dorp verlaten en eene andere stelling aan gene zijde der rivier nemen, doch hield zijn woord niet, en toen Dr. Velez, de offic. van gezondheid van de troepen der Federalisten zich naar het dorp had begeven om lokale interigten ten einde de gekwetsten er in optenemen, werd hem door zijn adj. Luit. Kol. Guerra, medegedeeld, dat wegens het slechte weder bij het dorp niet had kunnen doen ontruimen, dat zulks echter in den loop van dien dag zou geschieden.

Gebruik makende van deze omstandigheid, liet hij in den vroegen morgen van den 29 April eene afdeeling troepen, 800 man sterk, bestaande uit infanterie en kavallerie optrekken om de kolonne onder Generaal Obando, bestaande uit 100 man van het bataljon No. 9, 100 man rekruten en 100 man militie van Mariquita aan te vallen. Dit vernomen hebbende liet de President der Vereenigde Staten van Nieuw Granada den Generaal Obando kennis geven om de rigting van zijnen marsch te veranderen en gaf bevelen aan het bataljon No. 4 om zijne beweging te dekken. De Adjudant van den President kwam te laat aan bij Generaal Obando, op hetzelfde oogenblik dat de aanval een aanvang nam.

De militie en de rekruten namen terstond de vlugt op het zien van den vijand, en ofschoon de 100 man troepen het gevecht gedurende 3 uur aanhielden, moesten zij eindelijk voor de overmagt zwichten. Generaal Obando en de overige officieren namen de wijk over den weg van Barro blanco, zij werden echter door de ruiterij van den vijand ingehaald en eenigen vermoord.

In een adres van Generaal J. A. Paez, benoemd opperbevelhebber van de Republiek Venezuela, gedagteekend kwartier-generaal te Caracas 23 April 1861, aan den Minister van Oorlog en Marine, schildert hij den tegenwoordigen toestand van Venezuela allerongunstigst uit. Hij zegt dat bij de aanvaarding van het opperbevelhebberschap hij te kennen gegeven heeft, dat Venezuela in de moeijelijke omstandigheden, waarin hetzelve thans verkeert, een beroep op hem gedaan heeft en dat hij tot de hooge regering officieel is opgeroepen gewerden. Hij is alles aan zijn land verschuldigd; de regering heeft hem regt laten wedervaren door op zijne medewerking te rekenen, ten einde de rust, welke ongelukkiglijk in de Republiek gestoord is, te herstellen.

Hij heeft de overtuiging dat men hem eerder als een vredestichter dan als krijgsman geroepen heeft. Hij gelooft dat het gouvernement zijnen naam en zijne diensten van vijftig jaren heeft willen stellen tegenover de alles vernielende brand, welke deze maatschappij in een eindeloos lijden houdt. Hij beseft wel het moeijelijke van zijnen toestand, maar hij moet zich zelven vergeten; hij wil de verwoesting van zijn land niet overleven.

Het gewigt der zaak laat hem geene keus over. Talrijk zijn de gewapende partijen in het Oosten, het Midden en het Westen der Republiek. Hij beschouwt als een wonder het bestaan van eene legermagt; van alle kanten wordt hij verzocht, om de soldaten van mondbehoeften en kleedingstukken te voorzien. — Met den besten wil ook kan de regering in dezen nood niet voorzien; er is geen geld in de schatkist en geen crediet binnen noch buitenlands.

In buitengewone omstandigheden zijn buitengewone maatregelen noodzakelijk; men moet de maatschappij redden door die middelen, welke het gevaar zelf, dat haar bedreigt, voorschrijft. Dit is niet alleen zijne beschouwing, maar ook die van den President, uitgedrukt in deszelfs boodschap aan de Wetgevende Kamers, waarin hij de tegenstand der faction toeschrijft; onder anderen, aan de onbuigzaamheid zelve der wet, welke aan de Uitvoerende magt niet toelaat om van zekere magtige en uitstekende hoedanigheden, welke de anormale toestand van het land dringend vereischt, gebruik te maken.

In weerwil der raadgevingen om de maatschappij en de instellingen te redden en de rust in de Republiek te herstellen door alle middelen, welke daartoe noodig zijn, overeenkomstig zedelijkheid en regtvaardigheid, schijnt de president geen gebruik te willen maken van buitengewone maatregelen. Intusschen neemt de opgewondenheid ontzettend toe — en het wantrouwen is algemeen. Men vraagt wat het gouvernement doen zal. Men voorspelt mijn spoedig vertrek. Alles verkeert in een onrustigen en onzekeren toestand en de partijen worden overmoedig en behalen belangrijke overwinningen op de troepen van het gouvernement.

„In deze hagchelijke omstandigheden heb ik, na rijpelijke overwegingen en na raadgepleegd te hebben met verlichte en zeer achtingswaardige medeburgers, een besluit genomen. Ik onderwerp mij aan den wil van het gouvernement en zie af van het nemen van alle buitengewone maatregelen. Ik zal terstond te velde trekken met de middelen, welke mij gegeven worden. Het gouvernement kan besluiten nemen, ik zal de uitvoerder zijn van zijne bevelen. Ik onderwerp mij, doch zonder overtuiging; het algemeen welzijn legt mij de verpligting op om mijne overtuiging op te offeren."

El Diario de Avisos bevat de volgende opmerkingen van Generaal Paez:

Hij gelooft het 't zekerste te zijn om het oog op het Oosten te vestigen en met de snelheid van den bliksem daarin te dringen. Wanneer het Oosten bedwongen zal zijn, zal het gemakkelijk vallen de partijen, die in het midden der Republiek, in de vlakten van Calabozo en andere punten vijandelijkheden plegen, ten onder te brengen. Tot deze krijgsverrigtingen worden er naar zijne berekening de volgende middelen vereischt:

1. Het nemen door het Congres van een magtigen maatregel, berekend om eerbied en vertrouwen aan de opstandelingen in te boezemen. Ik moet sterk zijn voor den oorlog, en de magt bezitten om vrede te sluiten.

2. Een stoomschip. Te St. Thomas ligt er een, juist hiertoe geschikt. Monagos wil het koopen; het is zeer in ons belang zulks te voorkomen. Het aanwenden van dadelijke pogingen kan het land groote opofferingen besparen. Met een stoomschip ga ik naar Margaritha, Cumana en Barcelona; daar zal ik trachten troepen te ligten en ze te wapenen. Het stoomschip is een middel, dat wij niet kunnen noch mogen ontberen. De gebeurtenissen nopen ons te vliegen, alle verwijl is doodelijk voor ons.

3. Genoegzaam geld om in het onderhoud der troepen in het Oosten te voorzien.

4. Mondbehoeften. Men moet trachten een grooten voorraad er van te verzamelen.

5. Wapens en ammunitien.

Ter uitvoering van dit alles zegt Generaal Paez noodig te hebben de verlichte, werkzame en ijverige medewerking van Generaal Leon de Febres Cordero. Hij is de Chef van den generalen staf, dien hij aan zijne zijde wenscht te hebben.

Het comité voor het Luther monument te Worms had kort geleden zijn vierde jaarverslag gegeven, waarin werd medegedeeld dat twee van de twaalf beelden, Luther en Wiclef, door Rietschel's hand waren voltooid en naar de gieterij te Lauchhammer in de Pruisische provincie van Saxen gezonden, — thans komt de dood de wording van dat monument verstoren. Rietschel, sedert eenigen tijd aan eene borst en longziekte lijdende, dan weder herstellende, is op eens door hernieuwd geweld der ziekte in de kracht zijner kunstwerkzaamheid gestremd. Den 21 Febr. des morgens ten 6 ure overleed de man die na den dood van Rauch Duitschlands eerste beeldhouwer was.

Ernest Rietschels vorming als kunstenaar — hij was den 15 December 1804 te Pulsnitz in Oberlausintz geboren — valt in den tijd der wedergeboorte van de Duitsche kunst. Deze had in de eerste 20 jaren der eeuw een krachtigen sprong genomen om tot een eigen leven te geraken, maar daar bij den blik toch op tweeërlei wijze blijven wenden naar het verledene, de middeneeuwsche en de klassieke oudheid. Bellettrie, poëzie, schilderkunst wierpen zich in de armen der romantiek, maar de beeldhouw en bouwkunst scheiden zich met de sandaal en drapeerden zich met de toga, tot, op het voetspoor van Thorwaldsen, hoeveel klassieken vorm deze ook bleef behouden, een andere weg geopend werd.

Van de beweging die toen, in de plastiek plaats vond, is Rietschel het consequente en harmonisch schoone resultaat. Hij is de vertegenwoordiger van het realisme in de plastiek, of liever om dit onbepaalde en bij velen als scheldnaam gebezigde woord niet te gebruiken, van het natuurware en levensvolle in de plastiek. Op zijn Duitsch gezegd, die rigting viert haar triomf in Rietschel. De Romeinsche toga om het half naakte ligchaam, dat men ter eere en uitbeelding van Duitsche dichters, kunstenaars en helden, op een pedestal zette, kon niet zoo spoedig en zoo geheel plaats maken voor de eigen dragt der verbeelde personen, en beide wijzen van voorstelling gingen een tijd te zamen.

De oude Gottfried Schadow te Berlijn, hoewel klassiek gevormd, begon het eerst de veldheeren van Frederik de Groote's tijd in hun eigen kostuum te geven. Doch vooral Rauch, de groote meester van Rietschell, hoewel getoond hebbende in zijne Victorien - Danaïde, en het grafmonument van koningin Louise dat hij den idealen vorm meester was, bleek daarop even groot in de realistische rigting; getuigen zijn Göthe, zijn Durer gedenkteeken, zijn Blücher, en boven alles het groote cyclische beeldwerk waarin hij Frederik de Groote en zijne voornaamste tijdgenooten vereeuwigde. Rietschel, aan de Dresdener Akademie gevormd, waar hij sedert 1832 zelf professor was, bragt het beginsel, zonder eenige concessie, tot zijn volle toepassing. Met de grootste toejuiching werd zijn Lessing ontvangen. Ook hij evenwel had zich vroeger in de ideale opvatting meester getoond; zijn Piëta, de gevelbeelden van het Dresdensche en Berlijnsche theater de reliefs der vier jaargetijden zijn in dien geest. Doch van de vroegere manier van klassiek te zijn was geen spraak meer, het klassieke had zich in Rietschel opgelost in het ideale, daar waar het onderwerp het eischte. In de historische beeldtenissen voerde hij het reële tot de hoogste schoonheid op.

De reeds genoemde Lessing, de Weber te Dresden, de Schiller- en Göthe groep te Weimar hebben zijn roem en tevens de schoonste opvatting voor de moderne beeldhouwkunst gevestigd. Een grootsch ontwerp had hij 't laatst aan de reformatie gewijd; die hij op breede wijze niet enkel in eene persoon verligchaamd, maar in haar veelvondige wording opvatte. Van de vele beelden die dat gedenkteeken moesten zamenstellen zijn slechts de Luther en de Wiclef voltooid, door des meesters eigen hand geboetst. In zijn atelier te Dresden in de Ammonstrasse No. 4 zijn zij nu ten voordeele van het Luthermonument ten toon gesteld. Rietschels dood geeft een groot en onherstelbaar verlies, maar hij had gewoekerd met zijn tijd en zijne gaven en zijne talrijke werken heeft hij als een onwaardeerbaren schat aan allen nagelaten.

Aan de berigten uit Frankrijk ontleenen wij:

De dépêche, onlangs door den heer de Thouvenel aan den heer de Lavalette gezonden, is van den volgenden inhoud:

„Mijnheer de markies, de keizer heeft bevel gegeven om tot de ontruiming van Syrie over te gaan op den termijn, vastgesteld bij de overeenkomst van 19 Maart ll. Terwijl ik u verzoek hiervan aan de Porte kennis te geven, moet ik, volgens de bedoelingen van Zijne Majesteit, u uitnoodigen om op nieuw de aandacht van de ministers des Sultans op de verpligtingen te vestigen, welke het vertrek van onze troepen hen oplegt. Het was alleen uit een beginsel van humaniteit, om verder bloedvergieten te verhinderen en grootere ongelukken te voorkomen, dat Frankrijk de zending op zich nam, welke de mogendheden, in gemeenschappelijk overleg het in Syrie hebben opgedragen. Wij hebben die zending zonder bijoogmerken en volkomen eerlijk volbragt; wij hebben alles gedaan om hetgeen Europa zich had voorgesteld, te verwezenlijken. Wij hadden evenwel de orde wenschen te herstellen op zoodanige voorwaarden en onder zoodanige waarborgen, dat men met grond na het vertrek van onze troepen, op het behoud der rust mogt rekenen. Naar onze meening, wij hebben het gezegd en wij denken het nog altijd, had men, om de veiligheid der Christenen in Syrie op een geregelden voet te vestigen, de ontruiming ondergeschikt moeten maken aan de volledige uitvoering van al de staatkundige en administrative maatregelen, die, zal het gezag met den noodigen nadruk te werk gaan, onontbeerlijk zijn. Indien de Porte — en dit was haar belang — ons had ondersteund, dan zouden de mogendheden eenparig onze zienswijze gedeeld hebben. Maar de Porte heeft de zorg voor het behoud van den vrede als haar uitsluitend regt geëischt, en haar gevolmagtigde heeft verzekerd dat zij in staat was om daarin te voorzien. Hare verklaringen waren ten dien aanzien zoo formeel en absoluut, dat de conferentie zich genoopt zag daaraan te houden en bij de laatste beraadslaging zich eenvoudig te bepalen tot eene verlenging van de bezetting met een termijn van drie maanden. De Ottomanische Porte heeft aldus eene verantwoordelijkheid op zich geladen, welke haar bijzondere verpligtingen oplegt, verpligtingen die wij op het oogenblik dat wij Syrie zullen verlaten, haar onder het oog zullen brengen. Na door opofferingen die Frankrijk niet zal betreuren, indien de bevolking daarvan de vruchten zal plukken, bijgedragen te hebben tot herstel der materiële orde in die provincie, zou de keizerlijke regering niet kunnen dulden dat zij het tooneel werd van nieuwe rampen. Eene zoodanige eventualiteit zou, indien ze zich voordeed, de openbare opinie in geheel Europa in beweging brengen en zij zou, voor zoover de Ottomannische regering aangaat, eene onmagt te kennen geven, waarin onvermijdelijk voorzien zou moeten worden.

„Ten zij nu de Verhevene Porte zelve eene andere combinatie aan de hand geeft, zijn wij gehouden tot de ontruiming van Syrie, krachtens eene verbindtenis, waaraan wij ons niet zouden kunnen onttrekken, zonder schending van een tractaat; het is uit kracht van die acte, dat wij de hulp onzer troepen verleend hebben, en wij kunnen niet weigerachtig zijn, ze bij verstrijking van den bepaalden termijn terug te roepen. Wij hebben ons bovendien verbonden de noodige strijdmagt voor de bezetting te leveren uit naam van het gezamenlijk Europa, en wij mogen het karakter van het mandaat, dat de mogendheden ons verleend hebben, niet van aard doen veranderen.

„Wij hebben ons zelven afgevraagd of het thans zou volgen, hem voor te stellen door een nieuw uitstel de zending van ons expeditionair corps te verlengen. Dat discussieu waartoe de eerste verlenging aanleiding heeft gegeven, zoowel als de onveranderde verklaringen der Porte hebben ons overtuigd, dat onze eigene waardigheid het initiatief tot zulke onderhandelingen niet gedoogde. De initiatief behoort uitsluitend door den Sultan te worden genomen, die omtrent zijne ware belangen wel zelf het best zal ingelicht zijn. Wij zullen dus Syrie op den in het Parijsche tractaat vastgestelden datum ontruimen; maar wij gaan er niet toe over zonder openlijk onze vrees te hebben uitgedrukt, of zonder de Porte aan te bevelen het bewijs te leveren dat zij gelijk zij verklaard heeft, kan beschikken over de noodige middelen om de Christenen te waarborgen tegen eene herhaling van de rampen, die zij ondergaan hebben. Op die wijze zullen wij geen enkele onzer verpligtingen verzuimd hebben. Wij hebben aan de eene zijde de mogendheden bekend gemaakt met de motiven, op grond waarvan wij van gevoelen zijn, dat de ontruiming voorbarig zou wezen, wanneer die plaats had vóór de administrative reorganisatie van den Libanon; aan den anderen kant hebben wij niets verzuimd om de Porte opmerkzaam te maken, dat zij behoort te voldoen aan de verpligtingen die op ieder geregeld gouvernement ten aanzien zijner eigene onderdanen rusten.

„Met het oog op eene internationale acte mijnheer de markies, konden wij niets meer doen en wij hebben ons nu behoorlijk verantwoord; maar de afloop van den termijn, gedurende welken wij verbonden waren door verpligtingen, voortvloeiende uit een bediscussieerd en met de andere kabinetten geregeld verdrag, geeft ons onze geheele vrijheid van appreciatie en houding terug. Wij zullen dan vrijelijk, buiten iedere afzonderlijke bepaling, de gebeurtenissen kunnen onderzoeken die in Syrie mogten plaats grijpen, en wij behoeven het voor de Porte niet te ontveinzen, dat de traditien ons de verpligting zouden opleggen van aan de Christenen in den Libanon eene voldoende ondersteuning tegen nieuwe vervolgingen te verleenen.

„Gij zult u dus wel in dien zin met Alipacha willen verstaan en hem inzage en afschrift van deze depêche geven."

Varia.

IETS DAT ERGER IS DAN DE SPOORWEGKOORTS.

door den Ouden heer Smits.

Zoo er iets kenmerkends is van deze eeuw, dan is het stellig en zeker de *weelde*, — en daar iedereen de weelde kent, onthoud ik me van eene nadere definitie van hetgeen ik onder dat woord begrijp. De klagten over de toenemende weelde zijn algemeen en zoo gegrond, dat geen mensch, die zijn gezond verstand heeft, er aan denkt ze onredelijk te noemen. Inderdaad, waar wij in Europa heenzien, ontdekken wij de sporen dezer maatschappelijke kwaal, die even als eene epidemische ziekte zich overal verspreidt en hare slagtoffers kiest zonder onderscheid, onder alle standen van menschen. Zoo hebben zich ook te allen tijde, zedelijk evenzeer als ligchame-

lijk aanstekelijke ziekten onder de menschen geopenbaard, die een tijd lang hevig woedden, zich langzamerhand uitputten, en plaats maakten — voor nieuwe kwalen.

Maar er is welligt nooit eene ziekte geweest, die algemeener werd en verderfelijker dreigde te worden dan de weelde. De slagtoffers, die zij gemaakt heeft en dagelijks nog van ons vergt, zijn talrijker dan men wel kan nagaan — en even onpartijdig als de bleeke dood, treedt de weelde iloodend in het paleis der koningen en in de hut der armen.

Dit is zoo ver gekomen, dat het hoogst moeijelijk valt de lijn te trekken tusschen geoorloofd *gemak* en *weelde*. Of zelfs tusschen het hoogst noodzakelijke en het overvloedige. Dit uit zich vooral krachtig in de opoffering, welke velen zich getroosten, van het eigenlijk onontbeerlijke ten einde soms alleen een schijn van weelde te genieten. Inderdaad, er zijn duizenden, die doorgaans het leven van een galeiboef leiden, ten einde een enkele maal in het jaar den schijn aan te nemen van eenige weelde te genieten.

Zu wonderbaarlijk is het, daarbij op te merken, hoe de vrijzinnige rigting der menschheid daartoe bijg dragen heeft om deze kwaal te vermeerderen.

De edelman is wettelijk overal (om zoo te zeggen) in Europa van al zijne middeleeuwsche voorregten beroofd. Men heeft hem niets dan den titel gelaten; — en zelfs die titel verleent weinig aanzien meer. De burgerman stelt zich overal hoe langer hoe meer als de gelijke van iedereen op den voorgrond. Hij bekleedt mede naast den edelman de hoogste ambten in den Staat, en toont zijn verstand als hij eene verheffing tot den adelstand versmaadt. Daarentegen kan hij het niet laten den aristocraat na te doen in al wat uiterlijk vertoon aangaat. De adel, van andere voorregten verstoken, die wezenlijk waarde hadden, zoekt zich staande te houden door vertoon en gemaaktheid, — en de burgerman, uit de zucht om zijne gelijkheid te handhaven, streeft hem steeds ter zijde, tracht hem zelfs te overtreffen. Van daar is ontstaan niet slechts de alles verslindende geldzucht dezer eeuw, maar tevens de bespottelijke zucht om het geld, dat men met zooveel moeite en op offering bijeen gekregen heeft, zoo dolzinnig te verkwisten. Want dit geld geeft men over het algemeen niet uit om een hooger genot te smaken, — maar alleen om zijne gelijkheid met anderen voor het oog der wereld te handhaven.

Zou ik, als tabakshandelaar in het groot, in de opera op eene mindere plaats kunnen zitten, dan jonkheer Champignon, of de Baron Pilz, die leden zijn van dezelfde societeit als ik? Zou mijne vrouw minder rijk gekleed kunnen gaan, dan die dames, welke zij telkens op visites ontmoet? Wel! de hemel beware ons voor eene dergelijke vernedering! Ik vind het wel bespottelijk als die arme drommel van een Klaassen, die niet eens in tabak doet (in 't groot), en alleen eene betere soort van kruidenier is, — die zich eigenlijk in onzen kring ingedrongen heeft, — de roode vuisten in een paar licht gekleurde glacé handschoenen steekt en met zijne opgeschikte vrouw eene theevisite bij ons maakt, en over partijen en dinés en concerten spreekt, alsof hij aan niets anders dacht, — en ik vind het bespottelijk dat hij, die een huis vol kinderen heeft, overal met zijne wederhelft te vinden is; — maar ik neem het mij zelven volstrekt niet kwalijk, dat ik hem een voorbeeld geef, en ik vind het volstrekt niet vreemd, dat mijne kinderen, die opgevoed zijn om geene meerderen te erkennen, dan die welke hen in deugd en wijsheid overtreffen, toch die gemeene kruideniersjongens en meisjes overal ontloopen waar zij er kans toe zien.

En wezenlijk verliest de weelde, dien in de hoogere standen gewoonlijk iets *uiterlijk* aanvalligs en streelends en aangenaams heeft, hoe meer men daalt, ook zelfs hare schijnbare voortreffelijkheid. De gemaaktheid, het onnatuurlijke treedt overal meer op den voorgrond, — de ongerijmdheid tusschen het wezen en den schijn valt hoe langer hoe meer in het oog.

Het is volstrekt geen vreemd of zeldzaam verschijnsel meer, dat kinderen uit den burgerstand zich over hunne achterlijke, ouderwets opgevoede ouders beginnen te schamen, en dat die goede ouders zelven zich beginnen te schamen over de meer eenvoudige, minder weelderige dagen hunner jeugd.

De *laudatores temporis acti* worden hoe langer hoe schaarscher in de maatschappij: — het is nu mode geworden zijn tijd vooruit te zijn! Champignon en ik zouden ons niet op ons gemak gevoelen, als Klaassen ons op eene deftige theevisite, in het bijzijn onzer hoogst deftige buren, herinnerde aan den tijd toen wij den heelen avond bij onze vrouwen (Klaassen's vrouw heette toen bepaaldelijk „jufvrouw" en ik weet nog best hoe bespottelijk wij het vonden toen zij begon zich „mevrouw" te laten noemen!) in de huiskamer onder eene „aangekleede pijp" zaten, en de dames met de breikous in de hand over de preek van verleden Zondag praatten. — en de dominé, als hij kwam, altijd de beste plaats kreeg bij den haard, en het eerst ingeschonken werd, — en er een rook in de kamer was, dat men dien met een mes had kunnen doorsnijden." De zilveren komfoor uit die tijden is alles wat er van overblijft. Het is alleen als wij zeker weten, dat er geene visites komen, dat ik het waag een cigaar in de huiskamer op te steken; — en als Champignon op mijne eigene kamer komt, en mij met eene Goudsche pijp vindt, lacht hij me uit. Wat mijn oudsten zoon betreft, ik geloof niet, dat zijne jonge huishouding ooit ontheiligd is door de pijp, — en die jonge kwast vindt mijne beste sigaren „redelijk goed om op straat te rooken!"

Ik weet nog hoe hij onlangs eene geribde zilveren tabaksdoos, — een aandenken van een vriend mijner jeugd, — ergens op mijne kamer vond en bekeek als eene soort van antediluviaansche relikwie, — die geene waarde kon hebben dan als curiositeit. Zou ook zijne moeder het wagen hem en zijne jonge vrouw zulke geschenken te zenden als wij, in den tijd, van onze ouders kregen? Waarlijk niet! Ik zie nog in den „slagttijd" de manden vol hoofdkaas, balkenbrei, leverworst, — en welk vergif al meer, welke wij in dank ontvingen en in vet gesmoord verslonden! En ik zie, in mijne verbeelding, hoe onze schoondochter, het lieve neusje zou ophalen, als wij met dergelijke barbaarschheden aankwamen. Maar wij hebben hun met Sinter Klaas een *paté de foie gras* gezonden, — en een paar vette kapoenen, die wij een dag of wat later op een dinétje bij hen hebben helpen opeten. Als ik het ameublement bij hen zie, moet ik ook bekennen, dat er een heele boel bij mij is, dat veel te ouderwetsch en eenvoudig is, om heden ten dage nog te deugen, en de inrigting van het huis is toch niets, vergeleken bij dat van het hoofd! — Ik herinner mij nog best den tijd, toen ik, ruim een dertigtal jaren geleden, ook dertig jaren oud was. Ik hield me toen, natuurlijk, voor knapper dan mannen van zestig. Ik was op „de hoogte van mijn tijd." *Zij* waren langzamerhand ten achteren geraakt, — en zoo is het altijd geweest, en zoo zal het altijd zijn in de wereld. Deze bestaat ook niet uit of door de oude lui; de *wereld* bij uitnemendheid wordt voorgesteld door de menschen in de kracht van hun leven, — en hoe wij er tegen morren, wij „oude lui," spelen slechts eene ondergeschikte, temperende rol. Wij zien de vruchten rijpen, die wij gezaaid hebben, — of anderen voor ons, — en wel ons, als wij geen onkruid geplant hebben dat nu alleen kaf op'evert, over welks inzameling wij vergeefsche klagten uiten.

Zoo is het echter met de weelde gegaan, ten minste in Nederland. Toen, na tijden van gebrek en ellende, de goede dagen weder aanbraken, raakten onze hoofden op hol. De gulden gelijkheid heette gekomen te zijn; — men waande zich toen al „vrijzinnig" — en protesteerde tegen de overmagt der aristocratie door te trachten haar in weelde te overtreffen: — de kwaal ging van klasse tot klasse over, en nu wil niemand meer de minst weelderige zijn.

Van daar het holle en onbehagelijke, dat overal is waar te nemen. De „behoeften," gelijk vele weelderigheden nu heeten, hebben toegenomen: — maar de verdiensten van den burger naar evenredigheid niet.

Men trekt halve-steensmuren op, en bouwt papieren huizen, — die, als ze eene „suite" bevatten, zeker huurders vinden, — vooral op een „fatsoenlijken" stand; — goedkoop verguldsel en een fraai behangsel bedekken tochtige wanden: — „opgelegde" meubelen met sierlijke krullen verdringen eenvoudige, soliede tafels en stoelen; de linnenkast blijft leêg, om de *étagère* op te schikken, en de maag lijdt honger, om het lijf in goedkoope zijde te hullen. Men steekt geld in roekelooze speculatien, om ten minste de *hoop* te hebben op zware renten; — als men drie percent van zijn kapitaaltje maakt, kan men niet meer „leven." en om er zeven van te halen, waagt men roekeloos het geheel. De ambtenaar, welke ook kan onmogelijk van zijn traktement leven, — en spekuleert om het ontbrekende er „bij te lappen;" — en het zou slechts een palliatief en geen geneesmiddel zijn, al wilde men gedurende de thans heerschende weeldekoorts zijn inkomen verhoogen, daar met het vermeerderde jaargeld slechts vermeerdering van weelde zou gepaard gaan, — en al beleefde de koopman nog zulke „goede dagen," zonder onverantwoordelijke risico's te loopen, kan hij toch niet met de klimmende weelde gelijken tred houden.

Deze maatschappelijke toestand is echter onnatuurlijk, ziekelijk, en kan ook niet van duurzamen aard zijn. De crisis *moet* komen en nadert hoe langer meer; — maar wie zal voorzeggen, welke kwellingen de mensch nog uit te staan heeft eer hij van de weeldekoorts genezen is? (*Overgenomen*)

Muziek Korps van het Bataillon Jagers No. 27.

Programma voor heden middag

Den 7 Julij 1861.

Ne. 1. DANIEL, *pas redouble*, arrangé par G. Barthe.
2. OUVERTURE, *Le Dieu et la Bajadère*, par Auber.
3. L'AMITIÉ DU DIABLE. *Polonaise*, par G. Barthe.
4. DUO DE NORMA, arr. par G Barthe.
5. LA SENSITIVE WALSE, arr. par G Barthe.
6. LE TROMPETTE D'HUSARD. *Galop*, par G. Barthe.

SCHEEPSTIJDINGEN

BINNENGEKOMEN.

Den 2den dezer, de Nederl. schoener *Flijing Dutchman*, kapt. J. van Wilgen, van Demerarij.

Den 3den, de Nederl. schoener *Transit*, kapt. C. M. de Haseth, van Curaçao.

Den 6den, de Nederl. schoener *Anna*. Beiden van Curaçao.

UITGEKLAARD.

Den 2den dezer, de Fransche schoener *la Favorite*, kapt. A. du Plant, naar Caijenne, lading: uit het Entrepôt 425 kelders en 2 pijpen Jenever, voor Exportatie: 20 groene kelders Jenever, 2351 voeten W. P. Planken, 165 manden Pijpen, 29 dito Bier, 45 Stoelen, 15 Kazen, 1 vat Azijn en 1 vat Wijn.

VERTROKKEN.

Den 5sten dezer, de Kol. schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*, kapt. J. H. Ruman, naar Demerarij.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Maximiliaan*, kapt. W. B. Schill, adres bij *J.* M. Polak. — Sluit 8 dezer.

Het schip *Albatros*, kapt. Koch, adres bij H. Degenhard. — Sluit 8 dezer.

Het schip *Plant. Dordrecht*, kapt. Brakke, adres bij C. *J.* Leijsner. — Sluit 8 dezer.

Het schip *Willem en Carel*, kapt. N. D. Steenveld. adres bij H. Degenhard.

Het schip *Mina*, kapt. Cupido, adres bij M. M. Curiel.

Het schip *Plata*, kapt. Meijer, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Triton*, kapt. A. P. *D*uinker, adres bij *J.* P. Hanse Jr.

Het schip *Joanna Jacoba*, kapt. Sap, adres bij A. C. Levij.

Het schip *June*, kapt. Roezberger, adres bij A. C. Levij.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Nederl. schoener *Transit*: Mevr. van Meoffel, Mevr. van Eps, 5 kinderen en bediende en de Heer F. H. Flu.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 5 Julij 1861 is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Isak Monsanto, zich schrijvende Jacques Monsanto en Christina Henriette Bokshoorn.

Zullende dit huwelijk op den 10 Julij e. k. voltrokken worden.

Hendrik Samuel Schouten, Weduwenaar van Julia Wilhelmina Margaretha Binz en Susanna Françoise Orsinga, zich schrijvende Françoise Susanna Orsinga.

Karel Veldenaar en Paulina Albertina Graad, Weduwe van Christiaan Adriaan Graaf.

Van den 20sten Junij tot den 6den Julij zijn alhier ingeschreven als overleden.

Den 30sten Junij, Adriaan Jacob Bergeik, 2 jaren en 9 maanden.

Idem, Johanna Wilhelmina van Fuchs, 48 jaren.

Den 1sten *J*ulij, Andriaan Nicolaas van Sijgem, 24 jaren.

Idem, Hendrik *J*ohannes Vieira, 21 jaren.

Den 2den, Bonito, gepasporteerde Guide, 98 jaren.

Den 3den, Frans Nicolaas Jacobszoon, 56 jaren.

Idem, Prins Josephus Strijk, 70 jaren.

Den 3den, *J*ohan Jacques Hendrik Roepel, 5 jaren.

Den 6den, Flora Sarah Alvaas, 28 jaren.

Ieem, *H*enrietta Wilhelmina Gerhardina Nelg, een jaar en 10 maanden.

Als levenloos Geboren

Den 5den Julij, het kind van het Mannelijk geslacht van Elisabeth Berendina *H*esling.

Binnenlandsche Berigten.

Bij het Bestuur is het verzoek gedaan om de slaven: Adonis, geboren in 1841, moedersnaam Flora, en Roxanna, geboren in 1835, moedersnaam Julia, van den naam van plantage *Adrichem*, gelegen in de divisie *Beneden Cottica*, al op dien van *Lisette Henriette Kerster*, voor den vrijdom over te schrijven.

Tijd van verzet *veertien* dagen gerekend van den 28 Junij 1861.

Bij Gouvernements-resolutie van den 1n. Julij No. 8, is, onder de nadere goedkeuring des Konings, aan den Heer S B de Mesquita, op zijn verzoek, verleend een eervol ontslag als Kapitein bij de Schutterij te *Paramaribo*.

Aanzoek van Vrijgeving.

Den 28 *Junij* 1861.

Van de slavin Helena, geboren in 1830, dochter van Martha, toebehoorende aan E. J. Slengarde.

Van de slavin Annatje, geboren in 1805, dochter van Mina, bekend staande ten name van plant. Zeldenrust en Welgelegen, divisie Boven Cottica en Perica.

Van de slavin Carolina, geboren in 1810, wier moedersnaam onbekend is, toebehoorende voor den vrijdom aan M. J. Houthakker.

Van den slaaf Johannes, geboren in 1812, zoon van Quasiba, toebehoorende voor den vrijdom aan W. J. Rietstap.

Den 5den Julij.

Van het slavenkind Hermanus, geboren in 1861, zoon van Esther, toebehoorende aan M. C. van Embricqs.

Van het slavenkind Annaatje, geboren in 1858, dochter van Henriette, bekend staande ten name van Plantage Berlijn, divisie Beneden Cottica.

Van de slaven: Johanna, geboren in 1828, dochter van Sophietje. Marius, geboren in 1860, zoon van Margaretha, Amalia, geboren in 1855, en Lisette, geboren in 1860 kinderen van Johanna, toebehoorende aan M. A. H. Brouwer, weduwe J. G. Kramer.

Aan de slavin L'Esperance, geboren in 1819, dochter van Mietje, en hare kinderen: Rudolph, geboren in 1847, Frans, geboren in 1850, en Susanna Francina, geboren in 1858, toebehoorende voor den vrijdom aan M J. Houthakker.

Transport.

Den 28sten Junij 1861. R. Fernandes aan C E. van der Meer voor hare in leven zijnde en nog te verwekkene kinderen van een stuk land van het Erf aan de *Domineestraat*, N. W. La. C No. 50, O. W. La. D No. 393

Idem, Dezelve aan M. H. Mackenzie van het Erf met de daaropstaande gebouwen aan de *Domineestraat*, N. W. La. C No. 50 O. W. La. D No. 393.

Idem S. Heijmans zich schrijvende S. L. Heijmans aan J. G. Wisler, van het Erf met de daaropstaande Gebouwen aan de *Groote Dwarsstraat*, N. W. La. E No. 194b, O. W. La. D No. 709.

Paramaribo, *den* 28 *Junij* 1861.

Benoodigd voor 's Gouvernements dienst:

20 000 ponden O. I. Rijst,

te leveren in 's lands Magazijn achter het Fort *Zeelandia*.

De monsters te bezorgen ten burele van de Administratie van Financien.

De bus der inschrijvings billetten ter Gouvernements Secretarie, zal geligt worden op Dingsdag den 9 dezer, des voormiddags ten 9 ure.

Paramaribo, *den* 4 *Julij* 1861.

De waarn. Administrateur van Financien zal, onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur, aan den minst inschrijvende aanbesteden:

De levering der voor 's Gouvernements dienst benoodigde *Steenkolen* gedurende het jaar 1862, ingevolge de voorwaarden, liggende ter inzage bij de Administratie van Financien.

De bus der inschrijvings billetten ter Gouvernements Secretarie zal geligt worden op Vrijdag den 19 Julij e. k. des voormiddags ten 9 ure.

Advertentiën.

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.